

Ge upp aktivismen Vi är inga kampanjnissar

*“Just nu pågår en marxistifiering av anarkiströrelsen. Flygblad med överskrifter som Ge upp aktivismen uppmanar till mer auktoritärt tänkande.”
Sonia Hedstrand, Arbetaren*

stockholms autonoma marxister

Stockholms autonoma marxister
epost: sabotage@motkraft.net
<http://www.motkraft.net/sabotage>

den konfliktpotential som uppstått. När reformistiska koncept drivs genom är detta oftast en fråga om svaghet och oförmåga hos den revolutionära vänstern. Det är ingen lösning att inte resa fler konkreta krav. Det är en lyx för dem som inte tycker det är nödvändigt att uppnå framgångar som lägre hyra, ingen olympiad, uppehållstillstånd för flyktingar. Det som skiljer är vem som går stärkt ur konkreta kamper. Det kan en politisk formation göra bara när den lägger fram koncept som rör hela samhället, när den kan vinna dem som deltar i kampen för långsiktigt arbete.

Kampanjer kommer att äga rum trots vår kritik. Detta är vänsterns konservatism: när det är dåliga tider, där allt runt omkring oss förändras, klamrar man sig alltmer förtvivlat fast vid det gamla. Åtminstone på lång sikt ger detta upphov till haveri. En grupp som inte tar sig an de historiska förändringarna kommer bara leva vidare som sekt utan politisk relevans, om den lever vidare alls.

Heinz Schenck
översättning M Wåg & M Forshage

“En av de allra viktigaste frågorna som rör det politiska partiet hänger ihop med denna rad av fenomen; nämligen huruvida partiet är kapabelt att reagera mot vanans makt och tendensen att muminfieras och bli anakronistisk. Partier uppstår och konstituerar sig som organisationer för att bemästra situationen i historiskt livsviktiga moment inom sin klass, men inte alltid förstår de att anpassa sig till de nya uppgifterna och epokerna, inte alltid förstår de att utvecklas i relation till de komplexa styrkeförhållandena (och de motsvarande positionerna för respektive klass) i ett visst land eller i internationell skala. I analysen av den här utvecklingen hos partierna måste man göra åtskillnad mellan den samhällseliga klassen, partimassorna, byråkratin och partiets generalstab. Byråkratin är den farligaste vanemässigt konservativa kraften. Om den i slutändan bildar en storhet som är solidarisk, självtillräcklig och känner sig oberoende av massan, så blir partiet anakronistiskt och i ögonblicken av akut kris töms det på sitt samhällseliga innehåll och svävar fritt i luften.”

Antonio Gramsci

Farväl till nittioalet

Det är dags att ta farväl av nittioalet. Den utomparlamentariska vänstern har på sina första år på 2000-talet gjort en rivstart. Kring frågor som “nyliberalism” och “globalisering” har aktivistgrupper i allt högre utsträckningen börjat orientera sig mot en kritik av kapitalismen.

Det är lätt att bli euforisk över att se födseln av en ny vänstervåg. Men det finns massor av problem som måste tas itu med för att vi ska kunna bli en politisk kraft, en antikapitalistisk och socialistisk rörelse att tala om. Flera av problemen ligger djupt i den rörelseidentitet vi bär med oss från 90-talet.

Att arbeta för socialism mot kapitalism är inte ännu en form av aktivism. Det går inte att förändra det kapitalistiska systemet genom enbart kampanjer och aktioner, det sätt som vi är vana att arbeta på.

I det här häftet har vi samlat två texter som vi tror kan stimulera den diskussionen och peka på vägar framåt.

Den första texten “Ge upp aktivismen” är skriven av aktivister från engelska Reclaim the Streets och Earth First! Under 90-talets början växte det fram en stor utomparlamentarisk rörelse i Storbritannien som bedrev motstånd mot Europeiska Unionens infrastrukturnät av motorvägsbyggen.

Rörelsen, Earth First!, utvecklades snabbt politiskt, bort från en diffus djupekologi i riktning mot antikapitalism. Som uttryck för denna nyorientering organiserade Reclaim the Streets och Earth First! en global aktionsdag mot kapitalismen den 18 juni 1999. Dagen kallades för J18. I hundratals städer jorden över genomfördes aktioner mot ländernas finanscentra. I London

ockuperade tiotusentals aktivister city och stängde ner börserna och bankerna för en dag.

Aktionsdagen blev startskottet för en stor diskussion kring antikapitalistiska strategier. Tidigare har aktivister kunnat skada enskilda företag genom aktioner, men det går inte att konfrontera kapitalismen på samma sätt. Kapitalismen handlar inte bara om banker och storbolag, utan är en social relation som löper genom hela samhället. Diskussionen samlades i ett häfte, “Reflections on June 18th”, där även texten “Ge upp aktivismen” finns med.

Den andra texten, “Vi är inga kampanjnissar”, har över tio år på nacken, men känns lika aktuell idag. Frågan som ställs i texten är hur man skapar en kontinuerlig politisk kraft. Den är skriven av en grupp tyska autonoma aktivister, under pseudonymen Heinz Schenck, för att utvärdera tio år av politiska kampanjer. Slutsatsen var “De autonoma gör inga fel, de är felet”. De konstaterar att trots många framgångsrika kampanjer går alltid den autonoma rörelsen svagare ur varje kampanj, även i de kamper de vunnit.

Det befriande med båda dessa texter är att de är skrivna inifrån den utomparlamentariska vänstern och skissar på vägar att gå vidare utan att helt bryta med de faktiska fördelar vår politiska rörelse har. Vi hoppas att de kan stimulera diskussionen i Sverige till att få autonoma och anarkistiska organisationer att börja blicka framåt och sätta högre mål.

Stockholms Autonoma Marxister

Ge upp aktivismen

Kan man krossa kapitalismen genom aktioner? Efter den antikapitalistiska aktionsdagen 18 juni 1999 utbröt en livlig diskussion bland de engelska anarkisterna i Reclaim the Streets.

Ett tydligt problem med aktionsdagen 18 juni var att man antog en aktivistmentalitet. Detta problem blev särskilt tydligt med den 18 juni eftersom människorna som var inblandade i att organisera och folk som var med på dagen försökte gå bortom dess gränser. Denna text är ingen kritik riktad mot någon som var involverad - snarare är den ett försök att väcka några tankar om de utmaningar som kommer att möta oss om vi är seriösa med vår intention av få bort det kapitalistiska produktions sättet.

Experter

Med en "aktivistmentalitet" menar jag att folk tänker på sig själva i huvudsak som aktivister och tillhörande en vidare aktivistgemenskap. Aktivisten identifierar sig med vad de gör och tänker på det som sin roll i livet, som ett jobb eller karriär. På samma sätt som folk identifierar sig med sitt jobb som doktor eller lärare, istället för att det är bara något som de råkar syssla med, så blir det en huvudsaklig del av deras självbild.

Aktivisten är en specialist eller expert på

samhällsförändring. Att se sig själv som en aktivist betyder att se sig själv som lite privilegierad eller mer avancerad än andra i hur man uppfattar behovet av social förändring, genom vetskapen om hur detta ska uppnås, och som ledande eller i förgrunden av den praktiska kampen för att nå denna förändring.

Aktivism, som alla expertroller, har sin bas i arbetsdelningen - det är en specialiserad avskild uppgift. Arbetsdelningen är grunden för ett klassamhälle, där en grundläggande delning är den mellan mentalt och manuellt arbete. Arbetsdelningen fungerar, till exempel, i medicin eller utbildning - istället för att läka och uppfostra barn är allmän kunskap och uppgifter som alla har del av, så har denna kunskap blivit en specialiserad egendom för läkare och lärare - experter som vi måste lita på att göra dessa saker för oss. Experter bevakar svartsjukt och mystifierar sina kunskaper de har. Detta håller folk åtskilda och maktlösa och stärker det hierarkiska klassamhället.

Arbetsdelningen betyder att en person tar en

vid förment radikalare analyser, för teser som förklarade fienden som ondare. Så höll vi den ekonomiskt-maktstrategiskt analyserande gulfkrigsparollen "Inget blod för olja" för mer realistisk än försöket att tolka kriget som ett "förintelsekring mot den arabiska befolkningen". Försöket att avgränsa sig gentemot reformisterna i analysen av fiendens planer istället för i de samhälleliga perspektiven, ledde till konspirationsteorier som inte lät sig beläggas alls.

- Man övergav ställandet av några som helst konkreta krav ("Vi är bara där")

- Man övergav alla förbund med reformister, nämligen alla som inte hörde till den militanta vänstern.

Framgången är lika med noll.

Antingen övade man sig i politisk existensialism och kunde inte formulera något politiskt mål överhuvudtaget vid sidan om stojets omedelbara angreppspunkter (första maj) vilket i slutändan innebär att man förlorar hela det politiska perspektivet. Eller så måste man göra erfarenheten att reformism inte är en fråga om tema, och att varje tema i slutändan då låter sig ockuperas av reformismen. Följden blev då återigen den gamla arbetsdelningen, som nu visar sig en gång till i OS-kampanjen: de autonoma gör aktiviteterna på gatorna och iallafall ytterligare ett arrangemang i "Ex" (Berlins Kafe 44) för dem som redan var insatta, Alternativa Listan, Naturskyddsförbundet och andra organiserar offentliga debatter, presarbete etc, och tolkar då också de autonomas aktioner gentemot pressen ("Polisen ville få fram övergrepp").

Efter att det uttryckliga avvisandet av varje samarbete med reformisterna i IMF-kampanjen 1988 var lika splittrat som den intensiva allianspolitiken fram till 1986, så existerar inte alls någon gemensam linje längre: varje grupp bedriver allianspolitik efter vad de själva tycker är bra och med ett klart godtycke. Framgången med

OS-kampanjen kommer att vara följande: Alternativa Listan stiger starkt ur konfrontationen, som de behöver för att bli kvitt sin nödtvungna image- och profillörlust. De autonoma kommer i slutändan rädlöst vänta på nästa möjlighet till militant angrepp, och de kommer hursomhelst att se med ro på de personella förlusterna, eftersom deras politik alltid kostar. Alltså, Alternativa Listan går politiskt starkt ur kampanjen hur den än går, medan de autonoma inte blir stärkta ens om de uppnår sitt omedelbara politiska mål, stoppandet av olympiaden.

IX.

Den flåsiga kampanjpolitiken är en följd av vägran att föra en organiseringsdebatt. "I sin planlöshet och därför perspektivlöshet låtsas scenen vara en organisationsform för känslan av att komma framåt (det skulle då vara så att själva rörelsedynamiken inger oss den känslan även utan vår medverkan). Min tes är då att det även för sig i rörelsens djup är nödvändigt att prata om något så abstrakt som organiseringsfrågan, eftersom vi annars knappast längre kan förnimma något annat än oss själva och aldrig kommer att uppnå någon samhällelig relevans". (Teser om kulturbergreppet, INTERIM 155/1).

Också reformismproblemet går inte att komma åt på något annat sätt. En revolutionär rörelse kan inte ta formen av medborgerliga initiativ (hur underjordiska de än må vara) eller så kommer den bara kunna uppnå de mål som sådana har: att förhindra vissa projekt och därmed säkerställa och befästa det samhälleliga normalstillståndet.

Den politiska seismograf-funktionen som protesterörelser under tiden har för det tyska systemet, den har också de autonoma. På samma sätt som dessa visar var den samhälleliga konflikten står på ett tidigt stadium, så visar den också ett korrektiv till den härskande linjen i rättan tid, utan att kunna bygga vidare organisatoriskt på

VII.

Den som bara bevakar och angriper fienden under deras offensiv, har redan förprogrammerat sitt eget nederlag. Att angripa den starkaste punkten leder högst sällan till framgångar. Även om man uppnått några sådana vinster behåller vi ett märkvärdigt ointresse för dem. Då fienden alltid är på offensiv någonstans, blir framgången knappt noterad och än mindre till nytta, utan snarare skyndar man vidare till nästa fråga. (Endast rent militära framgångar noteras, som 1 maj 1987 och 1989; dessa blir till myter). En sådan politik, som inte kan notera några framsteg, måste leda till demoralisering eller smärre psykologiska störningar. Bilden av fiendens allomfattande makt förstärks. En politisk teori, som bara ser fienden i angreppsögonblicket kan bara leverera en ofullständig bild av samhället. Då den militanta vänstern håller denna bild för fullständig, blir det i grunden fel. Tesen att samhället blir alltmer fascistiskt har här sitt ursprung, och denna legitimerar i efterhand den ständiga konspirationstänkandet och leder därigenom till fortsatta avgränsningar från verkligheten. Likaså legitimerar det en underskattning av alla andra aktionsformer än det direkta angreppet. Så blir hela frågor där det vid första anblicken inte verkar finnas några utsikter för direkta aktioner överlätna åt reformisterna (till exempel sjukvård, arbetsplats-, skol- och universitetskamper). Därav följer att det är slut med politiken som rör de egna behoven, utom på de få punkter där det verkar möjligt att göra ett militant angrepp. Detta hör till de faktorer som förklarar det ringa intresset för framgångar i de pågående kampanjerna.

VIII.

Alltså är den autonoma kampanjpolitiken en de facto-reformism. Efter antikärnkraftsrensens sista höjdpunkt gick det inte att förneka: det

autonoma konceptet, att intervensera genom militanta angrepp i delmålsrörelser, att driva kampen från kravaller till revolution och från enskilda frågor till kamp mot hela systemet, gick i spillror. Istället blev de autonoma De Grönas beväpnade gren.

Medan de autonoma kom ut svagare ur kampanjerna än de gått in i dem, trots eller snarare på grund av de delframgångar som tillkämpats inte minst genom deras egen insats (då föll ansatsen bort och rörelsesvackan trädde in), så ökade De Grönas röstsiffror och gick från enfrågeparti till heltäckande samhällskraft. De autonoma stod för rubrikerna, för de politiska trycket, medan De Gröna visade fram politiskt konkreta begrepp och förstod att binda in delkamper i ett mer långsiktigt politiskt arbete.

Historiskt sett är detta ingen ny konstellation. Vid flera tillfällen har det funnits massrörelser, som använts av ledare/andra samhällskrafter för deras egna mål. Detta kommer ur att massrörelser på grund av sin klassammansättning inte kunnat utveckla politiska koncept. Det nya är bara att de autonoma försöker sälja den situation som alltid föds på nytt ur nöden som politiskt recept, och därmed frivilligt ställa massan till svars, på vars axlar historien skapas. Och detta fastän man utifrån sin materiella situation egentligen vore fullständigt kapabel att utveckla egna koncept.

Vad företogs då åren efter 1986, inte för att vricka omkull saker utan bara för att undfly de-facto-reformism-trots-den-revolutionära-förpackningen?

- Miljöfrågan övergavs, då reformisterna här var mest genomorganiserade.

- Andra frågor togs upp allt starkare: flyktingar, omstrukturering etc, då man hoppades att reformisterna inte skulle kunna ockupera detta område.

- En ilsken gränsdragningsiver gentemot enstaka reformistiska analyser och fasthållande

roll på bekostnad av många andra som slipper ifrån detta ansvar. En uppdelning av arbetsuppgifter betyder att andra människor odlar din mat och gör dina kläder och förser dig med elektricitet medan du fortsätter med att sträva efter en samhällsförändring. Aktivisten, som en expert på social förändring, antar att andra människor inte gör någonting för att förändra deras liv och känner därför en skyldighet eller ett ansvar att göra det å deras vägnar. Aktivister tror att de kompenserar för andras brist på aktivitet. Att definiera oss själva som aktivister innebär att definiera våra handlingar som de som ska leda till social förändring, och därigenom under-skatta tusen och åter tusen andra ickeaktivisters verksamhet. Aktivism baseras på missuppfattningen att det bara är aktivister som genomför en samhällsförändring - medan så klart klasskampen pågår hela tiden.

Form och innehåll

Spänningen mellan aktivismens "form" som vår politiska aktivitet tar sig och dess ökande radikala innehåll har bara växt de senaste åren. Bakgrunden till att många av de människor som deltog i 18 juni är av att vara "aktivister" som "driver en kampanj" kring en "fråga". De politiska framsteg som har gjorts i aktivistscenen de senaste åren har resulterat i en situation där många människor har rört sig bortom enfrågekampanjer riktade mot specifika företag eller utvecklings-tendenser till ganska uselt definierade men ändå hoppingivande antikapitalistiskt perspektiv. Men även om innehållet i kampanjeaktiviteten har förändrats, så har inte aktivismens form gjort det. Så istället för att ge sig på företaget Monsanto och gå och ockupera deras huvudkontor, vi har nu sett bortom denna enda fasett av kapitalet som representeras av Monsanto och utvecklat en "kampanj" mot kapitalismen. Och var är det då bättre att gå och ockupera än vad som ses som

kapitalismens huvudkontor - city.

Vår metod att arbeta är fortfarande samma som när vi talade om enskilda företag eller en utveckling, trots det faktum att kapitalismen inte alls är samma sak som de, och de sätt som man kan störta ett enskilt företag inte är samma sätt som man kan störta kapitalismen på. Till exempel, ihärdiga kampanjer från djurrättsaktivister har lyckats förstöra både hunduppfödarna Consort och kattuppfödare Hillgrove Farm. Företagen ruinerades. På samma sätt har kampanjen mot djurförsökens ärkeföretag Huntingdon Life Sciences lyckats att få ner deras aktieutdelning med 33%, men företaget lyckades med nöd och näppe överleva genom att köra en desperat PR-kampanj i stan för att få upp sina inkomster.

Aktivism kan framgångsrikt lyckas störta ett företag, men att störta kapitalismen kommer kräva mycket mer än att bara utöka denna sorts aktiviteter till varje företag i varje område.

Samtidigt som djurrättsaktivister ger sig på slakteributiker, så är nettoresultatet troligen bara en hjälp åt stormarknaderna att stänga ner alla små köttbutiker, och därigenom hjälpa till konkurrensprocessen och det "naturliga urvalet" på marknaden. Därigenom lyckas aktivister ofta med att förstöra småföretag medan de stärker kapitalet som helhet.

En liknande sak gäller för miljöaktivismen. Storskaliga vägprotester har lyckats skapa en helt ny kapitalistisk sektor - säkerhet, övervakning, klättrare, experter och konsulter. Vi är nu en "marknadsrisk" bland andra att ta med i beräkningarna när man bjuder på ett vägkontrakt. Vi kan faktiskt ha hjälpt marknadskrafterna, genom att driva bort de företag som är svagast och som haft minst förmåga att anpassa sig. Protestbekämpande konsulten Amanda Webster säger "Framväxten av proteströrelsen kom faktiskt att innebära marknadsfördelar för de entreprenörer som kan hantera det effektivt". Återigen kan aktiv-

ism störta ett företag eller stoppa en väg, men kapitalismen fortsätter bara, troligen starkare än innan.

Dessa saker är bara en indikation, som om det skulle behövas en, på att konfronterandet av kapitalismen kommer inte bara kräva en kvantitativ förändring (mer aktioner, mer aktivister) utan även en kvalitativ (vi behöver utveckla mer effektiva former att agera). Det verkar som om vi har en väldigt vag idé om vad som verkligen behövs för att störta kapitalismen. Som om allt som behövdes var någon form av kritisk massa av aktivister som ockuperar kontor som ska uppnås och sedan har vi en revolution...

Aktivismens form har bevarats även om innehållet i denna aktivitet har överskridit formen. Vi tänker fortfarande i termer av att vara "aktivister" som gör en "kampanj" kring en "fråga", och eftersom vi är "direkt aktions"-aktivister så kommer vi fortsätta att "göra en aktion" mot våra måltavlor. Metoderna att driva en kampanj mot vissa specifika företeelser eller enstaka företag har flyttats över till denna nya sak att ge sig på kapitalismen. Vi försöker att ge oss på kapitalismen och föreställer oss det vi håller på med i helt olämpliga termer, när vi använder en metod att arbeta som passar för liberal reformism. Så får vi det bisarra spektaklet att "göra en aktion" mot kapitalismen - en helt inadekvat praktik.

Roller

Rollen som "aktivist" är en roll vi tar på oss precis som den som polis, förälder eller präst - en konstig psykologisk form som vi använder för att definiera oss själva och vårt förhållande till andra. "Aktivisten" är en specialist eller expert på samhällsförändring - men ju hårdare vi försöker klänga oss fast vid denna roll och denna betraktelse över vad vi är, ju mer så lyckas vi faktiskt hindra förändringen vi önskar. En verklig revolution kommer att innehålla utbrytandet ur

alla förutbestämda roller och förstörelsen av alla specialisering - återtagandet av våra liv. Att ta kontroll över våra egna öden vilket är den revolutionära akten, kommer att innehålla skapandet av nya jag, nya former av interagerande och samhällen. "Experter", oavsett på vad, kommer bara att stå i vägen för detta.

Den Situationistiska Internationalen utvecklade en skarp kritik av roller och speciellt "militantens" roll. Deras kritik riktades i huvudsak mot vänster- och socialdemokratiska ideologier eftersom det var i huvudsak dessa som de stötte på. Även om dessa former av alienation fortfarande existerar och är enkla att se, så är det vi vår speciella miljö den liberala aktivisten vi möter oftare än vänstermilitanten. Men ändå, de har många kännetecken gemensamt (vilket självklart inte är förvånande).

Situationisten Raoul Vaneigem definierade roller så här: "*Stereotyper är de dominerande bilderna under en period... Stereotypen är rollens modell, rollen är en modellform av beteenden. Återupprepadet av en attityd skapar en roll*". Att spela en roll är att odla ett sätt att framstå till den grad att man bortser från allt autentiskt: "*vi hänger oss åt lånade attityders förförelse*." Som rollspelare så dväljs vi i inautenticitet - reducerandes våra liv till en rad klicheer - "*som bryter ner dagen till en serie poser som valts mer eller mindre omedvetet ur raden av dominerande stereotyper*." Denna process har pågått sedan vägmotståndets tidiga dagar. Vid Twyford Down efter den gula onsdagen december 1992, så fokuserade pressen och mediatäckningen på Dongastammen och den dreadlocksprydda motkulturella aspekten av protesten. Inledningsvis var detta inte på något sett det dominerande elementet - där var exempelvis en stor grupp förbipasserande vid vräkningen. Men folk som lockades till Twyford av mediatäckningen trodde att varje person där hade dreadlocks. Mediabevakningen fick effek-

nödvändigtvis ett instrumentellt förhållande till teorin. Teori används bara för att ge sin välsignelse åt den på förhand beslutade praktiken. Detta leder till en minskad förståelse av teorin; teori är inte längre beskrivandet av samhällsförhållanden och de därur följande möjligheterna att ingripa, utan blott en beskrivning av motståndarens intriger. Till och med rena faktauppräknningar får beteckningen teori. Som konsekvens slår det självavslöjande begreppet "innehåll" genom: formen är redan given, den behöver bara fyllas med innehåll. Vari detta innehåll består är närmast likgiltigt, bara formen är intressant.

Vi tror att även våra beryktade tysta stormöten hänger samman med detta falska förhållande mellan teori och praktik. För den som redan på förhand bestämt praktiken, så att det inte längre är möjligt att diskutera strategi, för den återstår bara de tekniska detaljerna: de gamla kära diskussionerna om kedjor eller ej, maskering eller ej och så vidare.

VI.

Vi förkastar kampanjerna av flera skäl: både politiska och personliga. Våra personliga skäl är dock generaliserbara och därigenom också politiska.

Att inte kunna lära sig av sina erfarenheter är att tvingas göra om sina fel, eftersom det helt enkelt inte finns några bestående forum där erfarenheter bortom ren manöverkritik kan diskuteras, och att inte kunna diskutera Hur utan bara Om en kampanj ska bedrivas; det kanske man står ut med personligen en eller två gånger. Men efter det hjälper inte ens uppmålandet av fienden i de vildaste färger längre.

Denna politik är fullkomligt oanvändbar till att upphäva de enskildas samhälleliga objektförhållande; tvärtom förstärker de dem ytterligare. Då politiken inte utvecklas från en självbestämd utgångspunkt utan endast motsätter sig fiendens strategi, blir vi själva i vår politik fort-

farande bara offer för deras planer och tidsmässigt handikappade. Även en fisk som nappar på betet och stretar emot är ett offer för fiskaren.

Vi är inte heller längre beredda att utjämna politiska fel genom subjektivt ökat engagemang. Om det inte är politiskt önskvärt, som nu vad gäller den autonoma delen av Anti-OS-kampanjen, att bedriva ett intensivt offentlighetsarbete, så att verkligen tiotusentals människor kommer på fötter, går vi trots magknip inte till demonstrationen bara för att det inte ska se så beklagligt ut. Det leder bara till en bekräftelse av tesen att det räcker att mobilisera inom rörelsen.

Politiskt tycks oss praktiken under tiden inte bara otillräcklig, utan allt från falsk till kontraproduktiv. Som otillräcklig betecknar vi till exempel en radikal praktik som endast sträcker sig till en delfråga (internationalism, fångar etc), och som knappt eller inte alls försöker utarbeta ett samlat revolutionärt projekt. Men hellre en sådan praktik än ingen alls.

En politik med heltäckande revolutionära anspråk, som istället för strategiska diskussioner bedriver ett krampaktigt sökande efter anledningar, som är fången i önsketänkande och därigenom skapar illusioner ("*kanske tar vi med denna kampanjsteget till kontinuitet*"), som inte leder till ett tillägnande av politiska begripligheter utan snarare till politisk oduglighet, kan på längre sikt bara föra oss bakåt även om till exempel själva OS likafullt kan vältras omkull. Vi kan då även konstatera en varaktig skadlig efterverkan av kampanjpolitiken: det finns visserligen kvar en aning om den egna hjälplösheten, men det fattas varje instrument för att förklara den eller överhuvudtaget kunna föreställa sig politik på ett annat sätt. "*Vi gör ännu en kampanj, vi vet visserligen att detta inte är det optimala, men vi kommer inte på något annat*" är en politisk bankrutt-förklaring.

Vi är inga kampanjnissar

Varför går vi alltid svagare ur varje kampanj vi driver, även när vi vinner? Debatt inom den tyska autonoma aktiviströrelsen. Pseudonymen Heinz Schenck kritiserar rörelsens kampanjetänkande.

I.

Den autonoma rörelsens historia är en historia om kampanjer. Även vi hoppades att det skulle växa fram en kontinuerlig politik ur dessa enfrågerörelser. Sedan antikärnkraftsrörelsen 1986 har vi bedömt detta koncept som helt ödelagt. Trots detta har vi i brist på alternativmed gnislande tänder deltagit i IMF- och Shellkampanjen, även om vi anade att de strax skulle bryta samman. Vi tyckte att en otillfredsställande praktik var bättre än ingen praktik alls.

Med detta inlägg tar vi ställning mot de senaste kampanjerna. När vi tar upp exempel, då framförallt anti-OS-kampanjen, så går vår kritik att överföra även på till exempel toppmöten- och flyktningkampanjer.

Vi har inget principiellt att invända mot en OS-, flyktning- eller toppmöteskampanj. Men kampanjerna måste vara ett resultat av en strategisk diskussion och inte en ersättning för den.

II.

En politisk rörelse måste utarbeta en analys av samhället, och därigenom delta i ett permanent offentligt meningsutbyte (så långt repressionen tillåter det) med varandra såväl som med andra grupper i samhället. Ur denna analys måste man bestämma vilka medel och vilka betoningar som är lämpliga under de rådande förutsättningarna.

III.

Den autonoma praktiken ser som bekant annorlunda ut. En heltäckande samhällsanalys ägnar man sig åt varken inbördes eller i dialog med andra samhällsgrupper, varken offentligt eller internt - i alla fall inte i de egna smågrupperna, som för sig helt saknar politisk handlingskraft och i ännu mindre grad skulle kunna uppnå samhällelig relevans.

IV.

Så fortsätter ständigt denna väntan på yttre händelser - på stora projekt, politiska motståndares möten, angripande fascister, utrymda ockuperade hus. Egentligen borde vi då och då bjuda våra motståndare på middag, eller ordna en kvartersfest till deras ära; hur långtråkig skulle inte hösten 1988 ha varit utan IMF, hur tråkigt skulle det inte vara i München utan toppmötet 1992 och hur segt skulle inte livet i flera av de ockuperade husen vara utan attacker från snuten.

När alla blir lättade av en anledning att få demonstrera och samtidigt klagar över det utåt, blir det schizofrent. Men sysselsättningsterapi är tyvärr inget politiskt perspektiv.

V.

När såväl ansatsen som formen (högsta militans på alla plan) för politiken ligger fast, uppstår

ten att vanligt folk höll sig borta och fler dreadlockspryddas motkultur-typer dök upp - vilket minskade protestens mångfald. Mer nyligen hände en liknande sak i sättest folk drogs till vägprotestlägrenas genom täckningen av trashankarna de hade sett på TV började attityderna som presenterades av media som kännetecknande för rollen "ekokrigare" återskapas in i deras egna liv.

"Precis som konsumentens passivitet är en aktiv passivitet, så finns åskådarens passivitet i hans förmåga att assimilera roller och spela dem enligt de officiella normerna. Upprepandet av bilder och stereotyper erbjuder en uppsättning av modeller från vilken alla förväntas att välja en roll". Militanten eller aktivistens roll är bara en av dessa roller, och däri, trots all revolutionär retorik som följer med rollen, ligger dess ultimata konservatism.

Aktivistens förmodade revolutionära aktivitet är en tråkig och steril rutin - ett återupprepande av några få handlingar utan någon potential till förändring. Aktivister skulle troligen motsätta sig en förändring som den inträffade eftersom den skulle störa de enkla självklarheter kring deras roll och den lilla trevliga nischen som de mejslat ut åt sig själva. Likt fackföreningsbossar är aktivisterna eviga representanter och medlare. På samma sätt som fackbossarna skulle vara emot att arbetarna faktiskt lyckades med sin kamp eftersom detta skulle göra dem arbetslösa, så hotas aktivistens roll av förändring. Revolutionen, eller bara ett steg i den riktningen, skulle verkligen skaka aktivisten grundligt genom att ta ifrån henne sin roll. Om alla blir revolutionärer, då är du ju inte så speciell längre, va?

Så varför uppför vi oss som aktivister? Bara för att det är fegisens enkla val? Det är lätt att trilla dit och spela aktivistrollen eftersom den passar in i det här samhället och inte utmanar det - aktivism är en accepterad form av avvikelser. Även om vi som aktivister gör saker som inte är accept-

erade och olagliga, så betyder aktivismen som form i sig - på det sätt som den liknar ett jobb - att den passar vår psykologi och vår uppföstran. Den har en viss lockelse just därför att den inte är revolutionär.

Vi behöver inga fler martyrer

Nyckeln till att förstå rollen både som militent och aktivist är självupppoffringen - uppoffrandet av jaget för "saken" som ses som något skilt från jaget. Detta har självklart inget att göra med verklig revolutionär aktivitet som är jagets återtagande. Revolutionärt martyrskap hänger ihop med att man identifierar sig med en "sak" som är skild från ens eget liv - en handling mot kapitalismen som identifierar kapitalismen som "där ute" i staden är grundläggande felaktig - kapitalets verkliga makt är här mitt i våra vardagsliv - vi återskapar dess makt varje dag eftersom kapitalet inte är en sak utan en social relation mellan människor (och därigenom klasser) förmedlad genom saker.

Självklart påstår jag inte att alla som var inblandade i J18 har tagit över denna roll och självupppoffrandet som följer med den i samma utsträckning. Som jag sade tidigare, problemet med aktivismen blev extra tydligt under J18 eftersom det var ett försök att bryta sig ur dessa roller och vårt vanliga sätt att agera. Mycket av det som skissas upp här är ett "värsta scenario" av vad spelandet av aktivistrollen kan leda till. Den omfattning som vi kan känna igen den inom vår egen rörelse är en indikation på hur mycket arbete som behöver göras.

Aktivisten gör politiken tråkig och steril och driver bort folk från den, men att spela rollen sabbar även aktivisten själv. Aktivistrollen skapar en skarp tudelning mellan mål och medel: självupppoffring betyder att skapa en delning mellan revolutionen som kärlek och glädje i framtiden å ena sidan, och med plikter och rutiner

nu å andra sidan. Aktivismens världsbild domineras av skuld och plikt eftersom aktivisten inte kämpar för sig själv utanför ett avskild sak: "Varje sak är lika inhuman".

Som aktivist måste du förneka dina egna behov eftersom din politiska aktivitet är definierad så att dessa saker inte räknas som "politiska". Du stoppar politiken i ett fack separat från resten av ditt liv - det är som ett jobb, du sysslar med politik 9-5 och går sedan hem och gör något annat. Eftersom den är stoppad i detta separata fack, så låter sig inte politiken hämmas av några verkliga praktiska avvägningar vad gäller effektivitet. Aktivisten känner sig tvungen att fortsätta harva på med samma gamla rutin utan att tänka, oförmögen att stanna eller tänka efter, huvudsaken är att aktivisten håller sig sysselsatt och lindra sin skuld genom att slå sitt huvud mot vägen om det är nödvändigt.

En del av att vara revolutionär kan vara att veta när det är dags att stanna och vänta. Det kan vara viktigt att veta hur och när man ska slå till för maximal effektivitet och också veta hur och när man INTE ska slå. Aktivister har en "vi måste göra något NU!"-attityd som verkar vara laddad av skuld. Detta är helt otaktiskt.

Militantens eller aktivistens självupproffran speglas i deras makt över andra som experter - så som i en religion finns det en hierarki av lidande och själv rättfärdigande. Aktivisten får makt över andra i kraft av sin större grad av lidande ("ickehierarkiska" aktivistgrupper bildar faktiskt en form av "de mest hängivnas diktatur") Aktivisten använder moraliskt genomtvingande och skuld för att utöva makt över andra mindre erfarna i lidandets teologi. Underordnandet av sig själv går hand i hand med underordnandet av andra - alla slavar under "kampen". Självupproffrande politiska aktivister hämmar sina egna liv och sin egen vilja att leva - detta skapar en bitterhet och antipati till livet som sedan vänds

utåt för att bryta ned allt annat. De är "livets stora föraktare... det absoluta självupproffrandets partisaner... deras liv är förvridna av deras egna monstruösa asketism". Vi kan se detta i vår egen rörelse, till exempel vid vägmotståndslägren, i motsättningen mellan önskan att sitta tillsammans och ha det bra å ena sidan, och den skuld drivna "bygg/barrikadera"-arbetsetiken och den ibland hejdlösa passionen när "slut på rasten" deklarerats å andra sidan. Den självupproffrande martyren är förolämpad och rasande när hon ser andra som inte offerar sig själva. På samma sätt som när den "hederliga arbetaren" attackerar den som snattar med en sådan enastående energi, så vet vi att det faktiskt är för att hon hatar sitt jobb och martyrskapet hon gjort av sitt liv och därför hatar alla som lyckas fly detta öde, hatar att se någon ha kul medan hon lider - hon måste dra alla med sig ner i träsket - i självupproffrandets jämlikhet.

I gamla religiösa kosmologier så hamnade den framgångsrika martyren i himlen. I den moderna världsåskådningen så kan framgångsrika martyrer se fram emot att gå till historien. Den största självupproffran, den största framgången i att skapa sin roll (eller ännu bättre, i att skapa en helt ny roll för folk att efterlikna, som till exempel "ekokrigaren") vinner sin belöning i historien - den borgerliga himlen.

Den gamla vänstern var rätt öppen med sin uppmaning till heroiskt självupproffrande. "Offra dig själv glädjefullt, bröder och systrar! För saken, för den etablerade ordningen, för partiet, för enheten, för kött och potatis!" Men i dessa dagar är det mycket mer inlindat: Vaneigem anklagar "unga vänsterradikaler" för att "inträda i tjänst hos en sak - den 'bästa' tänkbara. Den tid de har för kreativ aktivitet slösar de på att dela ut flygblad, sätta upp affischer, demonstrera eller häckla lokala politiker. De blir militanter, som fetischerar aktioner/handling eftersom andra gör allt tänkande

hamnar i. Detta skulle säkerligen kunna hjälpa till att skapa kopplingen mellan kapitalismen och våra omedelbara behov, och kanske kan få oss att ta bättre del i att utveckla nya fronter i klasskampen. Eller så kan det ökade påtvingandet av arbete få oss att bli mer knäckta över vad vi är idag, vilket är precis det regeringen hoppas. De försöker både att ha sin kaka och äta den - att vrida tillbaka tiden och återvända till torftighetens och försakelsens dagar medan den chansar på att arbetarklassen är så atomiserad och delad av tjugo års attacker att detta inte kommer att framprovocera en återkomst av den kamp som ursprungligen ledde till införandet av dessa förbättrande åtgärder från första början. Tiden kommer att visa om de är framgångsrika i sin strävan eller om vi är framgångsrika i vår.

Som slutsats kanske det bästa vore att försöka att ta över båda metoderna. Vi behöver hålla kvar vår radikalism och hängivenhet till direkta aktionen, utan att vara rädda för att gå till handling som en minoritet. Men lika mycket, vi kan inte bara nöja oss med att fortsätta vara en liten radikal subkultur och trampa vatten medan vi väntar på att alla andra ska starta den revolutionära vägen åt oss. Vi borde också kanske se på potentialen att få våra direkta aktioner att komplettera de bidrag till de nuvarande arbetarkamperna vi känner oss kapabla att göra. I båda de möjliga scenarierna som skisserats ovan så kan vi fortsätta att agera mer eller mindre inom aktivistrollen. Men förhoppningsvis kommer vi i båda dessa olika scenarier ha möjligheten att förkasta den mentala identifikation med aktivistrollen och aktivt försöka ta oss bortom vår roll som aktivister till den grad det är möjligt.

Andrew X

översättning M Wåg & M Forshage

sering av samhället och ett uppsving i klasskampen så kommer vi att vara där redo att spela någon viss roll och bidra med de saker vi lärt oss och de förmågor som vi har utvecklat som en radikal subkultur.

Svagheten med detta angreppssätt är att det nästan framstår som ännu en form av "automatisk marxism" - ett begrepp som myntades för att driva med de marxister som trodde att revolutionen skulle ske när motsättningen mellan krafterna och produktionsförhållandena hade mognat tillräckligt, när de objektiva tillståndet var rätt, så att revolutionen nästan verkade vara en process som ägde rum utan någon mänsklig inblandning och att man bara kunde luta sig tillbaka och vänta på att den skulle inträffa. Denna tanke är en svag punkt som överförts till ultravänstertänkandet. Som det förklaras i *The Bad days will end*, så har många ultravänstergrupper erkänt att i perioder av nedåtgående så kommer de nödvändigtvis att vara minoriteter, och de har då argumenterat för att kompensera detta med någon form av partibyggnad eller försök att låta den egna gruppen vara ställföreträdande för hela proletariatets kamp. En del ultravänstergrupper har dragit denna tankegång till sin logiska slutsats och har i slutändan hamnat i att som en politisk princip inte göra någonting. Självklart kan inte vårt svar vara att inte göra någonting, men trots det kvarstår poängen att om alla samtidigt bara väntade på ett uppsving skulle det aldrig ske. Om vi bara väntar på att det ska hända så antar vi i praktiken att någon annan ska göra det åt oss och upprätthåller en uppdelning mellan oss och vanliga arbetare som ska få detta att ske.

Alternativet till detta scenario är att sluta tänka på klasskampens ebb och flod som någon form av naturkraft, som bara händer, och som sker utan att vi har någon möjlighet att påverka det, och istället börja tänka på hur vi kan bygga en klassbaserad samhällskraft och få ett slut på

den nuvarande oorganiserade och atomiserade tillståndet som arbetarna befinner sig i i det här landet. Problemet är att de senaste tjugo åren har det sociala landskapet i landet förändrats så snabbt och hastigt att det har tagit oss helt på sängen. Omstruktureringar och omlokaliseringar har splittrat och delat folket. Vi kunde försöka att hjälpa till att återskapa en ny enhet, istället för att bara vara nöjda med att göra vår bit och vänta på uppsvinget, att försöka få detta uppsving att ske. Vi kommer troligen fortfarande att agera som aktivister, men i mindre utsträckning, och i alla fall gör vi det mer möjligt för oss att släppa aktivismen helt och hållet i framtiden.

Ett sätt att göra detta föreslås i kritiken i *The bad days will end*:

"Kanske skulle då det första steget mot en genuin antiaktivism vända sig till dessa specifika, vardagliga, pågående kamperna. Hur motsätter sig de så kallade 'vanliga' arbetarna kapitalismen hela tiden? Vilka möjligheter finns redan där i deras pågående kamp? Vilka nätverk har redan skapats genom deras ansträngningar?"

Ett nuvarande exempel på exakt denna sak är den undersökning av callcenters som den tyska gruppen Kolinko har startat, som nämns i *The bad days will end*. Tanken bakom detta projekt är att callcenters representerar informationsekonomin "nya sweatshops" och att om en ny cykel av arbetarmotstånd uppstår så kan detta vara just den platsen.

Det är kanske också värt att tänka på att förändrade omständigheter kan fungera till vår fördel - omstrukturerandet av välfärdsstaten tvingar fler och fler aktivister ut i arbetslivet. Till exempel kan ett sådant callcenterundersökningsprojekt vara ett bra tillfälle för oss, eftersom ett callcenter är precis en sådan plats där socialbidragstagare sätts i arbete, och exakt den sorts temporärt och övergående arbete som de som är involverade i direktaktions-rörelser också

åt dem".

Detta känns igen hos oss - speciellt biten om att fetischera aktioner. I vänstergrupper så lämnas militanter fria åt att engagera sig i mängder med brådskande arbete eftersom gruppledaren eller gurun har teorin färdig, som bara accepteras och sväljs - "partilinjen". Med direktaktions-aktivister är det lite annorlunda - aktioner fetischeras, men mer utifrån en motvilja mot vilken form av teori som helst.

Även om den är närvarande, så var inte elementet av aktivistrollen som handlade om självupppoffring och flit så närvarande i J18. Vad som är mer en fråga för oss är känslan av avskildhet från "vanligt folk" som aktivismen rymmer. Folk inom "rörelsen" identifierar sig med någon skum subkultur eller liten grupp som är "vi", avskilda från "dom" som är alla andra i hela världen.

Isolering

Aktivistrollen är en självvald isolering från alla de människor som vi borde skapa kontakter med. Att ta på sig rollen som aktivist avskiljer dig från resten av mänskligheten som någon speciell och annorlunda. Folk lutar åt att tänka på sin egen första person plural (vilka syftar du på när du säger "vi"?), som syftande på en gemenskap av aktivister, istället för en klass. Till exempel, det har nu varit populärt ett tag i aktivistmiljön att argumentera för "inga mer enfrågor" och vikten av att "knyta kontakter". Men många människors uppfattning av vad detta innebar var att "knyta kontakter" med andra aktivister och andra kampanjgrupper. Detta visade J18 tydligt på. Hela idén om att få representanter från alla kamper eller frågor på en plats samtidigt tjänade till att frivilligt utdefiniera oss till de bra kampernas getto.

På samma sätt har de olika nätverksforum som växt fram på olika håll i landet - Rebellalliansen i

Brighton, NASA i Nottingham, Riotous Assembly i Manchester, London Underground etc alla liknande mål - att få alla aktivistgrupper att tala med varandra. Jag vill inte säga denna ide - det är en grundläggande nödvändig förutsättning för att kunna fortsätta agera, men det borde ses som den extremt begränsade form av att "knyta kontakter" det är. Det är också intressant att det grupperna som kommer till dessa möten har gemensamt är att de är aktivistgrupper - vad de egentligen arbetar med verkar vara av underordnad betydelse.

Det räcker inte att försöka knyta kontakter med alla aktivister i hela världen. Det räcker inte heller att försöka få fler människor att bli aktivister. Tvärtom vad vissa tror, så kommer vi inte komma närmare revolutionen om fler och fler människor blir aktivister. En del har en konstig ide om att allt som behövs är att alla på något sätt ska övertygas om att bli aktivister som oss och sedan kommer vi att ha en revolution. Vaneigem säger: *"Revolutionen sker i vardagen trots, och ofta i motsättning till, revolutionens specialister."*

Militanten eller aktivisten är specialister på samhällsförändring eller revolution. Specialisten rekryterar andra till sitt eget lilla avgränsade specialismråde för att öka sin egen makt och därigenom upphäva sin egen maktlöshet. "Specialisten värvar sig själv för att kunna värva andra". Som ett kedjebrev så återskapas hierarkin - du rekryteras, och för att inte vara i botten på pyramiden, så måste du rekrytera fler människor som befinner sig under dig, som sedan gör exakt samma sak. Reproduktionen av det alienerade rollsamhället uppnås genom specialister.

I sin text "Om organisering" gör Jacques Camette den skarpsinniga poängen att politiska grupper ofta slutar som "gäng" som definierar sig själva genom uteslutande - gruppmedlemmarnas första lojalitet är till gruppen istället för kampen. Hans kritik passar speciellt hela den myriad av

vänstersekt och smågrupper som texten riktade sig mot, men den är även till en viss del tillämpbar på aktivistmentaliteten.

Den politiska gruppen eller partiet sätter sig själva som substitut för proletariet och dess egen överlevnad och reproduktion blir huvudsaken - revolutionär aktivitet blir synonymt med "partibyggandet" och att värva medlemmar. Gruppen tror att de har ett unikt grepp om sanningen och varje person utanför gruppen behandlas som en idiot som behöver utbildning av detta avantgarde. Istället för en jämlik diskussion mellan kamrater får vi en åtskillnad på teori och propaganda, där gruppen har sin egen teori, som nästan hålls hemlig i tron att de självklart mindre mentalt begåvade måste luras in i organisationen genom en populistisk strategi innan politiken kastas på dem när de inte anar det. Denna oärliga metod att handskas med de utanför gruppen är liknande den hos religiösa kulturer - de kommer aldrig säga rakt ut vad de handlar om.

Vi kan här se likheter med aktivismen, i den utsträckning som aktivistmiljön agerar likt en vänstersekt. Aktivism har i stort sett några av särdragen hos ett "gäng". Aktivistgång kan ofta hamna i allianser över klassgränserna, tillsammans med olika sorters liberala reformister eftersom de också är "aktivister". Folk ser på sig själva i första hand som aktivister och deras lojalitet hamnar i första hand med aktivistgemenskapen och inte kampen som sådan. "Gänget" är en illusorisk gemenskap, som avleder oss från att skapa vidare motståndsgemenskaper.

Kärnan i Camettes kritik är en attack mot skapandet av en inre och yttre uppdelning mellan gruppen och klassen. Vi ser på oss själva som aktivister och därigenom skiljer vi oss från, och har andra intressen än, arbetarklassens folkmassa.

Vår aktivitet borde vara den omedelbara uttrycket för en verklig kamp, inte bekräftandet

av separationen och avgränsandet av en viss grupp. I marxistiska grupper så är tillgången till "teori" den övergripande viktigaste saken som betingar makt - på det sättet är de annorlunda mot aktivistmiljön, men inte så annorlunda - tillgången till relevant "socialt kapital" - kunskap, erfarenhet, kontakter, utrustning etc är alla avgörande saker som betingar makt.

Aktivism återskapar det här samhällets strukturer i sitt agerande: "När rebellen börjar tro att han kämpar för något högre ideal, så får den auktoritära principen en push". Detta är ingen trivial sak, utan grunden för kapitalistiska sociala relationer. Kapitalet är en social relation mellan folk förmedlad genom saker - alienationens grundläggande princip är att vi lever våra liv i tjänst hos saker som vi skapat. Om vi återskapar denna struktur även i den politik som kallar sig antikapitalistisk så har vi förlorat redan innan vi börjat. Man kan inte bekämpa alienationen med alienerade medel.

Ett ödmjukt förslag

Ett ödmjukt förslag är att vi börjar utveckla sätt att agera som passar våra radikala ideer. Denna uppgift blir inte lätt och författaren till denna korta text har inte större insikt än någon annan i hur vi skulle kunna göra detta. Jag argumenterar inte för att J18 skulle ha skippats eller sänkts, den var verkligen ett ädelt försök att nå över våra begränsningar och att skapa något bättre än det vi har idag.

Men i dess försök att bryta med gamla förlegade och formalistiska sätt att göra saker så har den visat på de band som binder oss med historien. Kritiken mot aktivism som jag har gett uttryck för passar inte helt in på J18. Men det finns ett visst aktivismparadigm som i sin värsta form innehåller allt jag har beskrivit och J18 delade detta paradigm till en viss grad. Till vilken grad får du själv avgöra.

i kritiken mot direktaktions-rörelsen (i "Ge upp aktivismen" men även på många andra ställen).

Problemet är inte nödvändigtvis att folk inte förstår att kapitalet är en social relation och att det handlar om produktion så väl som bara banker och aktiehandel, här såväl som i tredje världen eller att kapitalet är en relation mellan klasser. Poängen är att även när allt detta har förstås så förhåller vi oss fortfarande till detta som utomstående som tittar in, funderande på vilken punkt vi ska attackera detta system. Vår kamp mot kapitalismen är inte baserad på vår relation till värdeskapandet, till arbetet. Som helhet så sitter de människor som utgör direktaktions-rörelsen på marginella positioner inom samhället som arbetslösa, studenter, eller arbetar inom olika tillfälliga eller visstidsarbeten. Vi finns inte riktigt i produktionens värld, utan existerar mer i konsumtionen och cirkulationens sfär. Den enhet som direktaktions-rörelsen har bygger inte på att alla arbetar på samma ställe eller att vi bor i samma område. Det är en enhet som bygger på en intellektuell hängivenhet till en uppsättning ideer.

Till en viss grad var "Ge upp aktivismen" inte uppriktig (så som många andra former av kritik med liknande poänger) genom alla dessa antydningar och aldrig säga klart exakt vart de pekade, vilket lämnade dörren öppen för att de skulle missförstås. Författaren till kritiken i The Bad Days will End gjorde rätt i att påpeka att artikeln försökte indikera, men inte vågade säga direkt ut: den huvudsakliga saken som är fel med aktivism är att den inte är en kollektiv masskamp från arbetarklassen inom produktionen, vilket är det sätt som revolutionen förutsätts att inträffa.

Den sorts aktivitet som uppfyller kriterierna i denna text - som alltså baseras på omedelbara behov, i en pågående masskamp, i direkt koppling till våra vardagsliv och som inte ser på kapitalet som något utanför oss, är denna arbe-

tarklasskamp. Det känns lite orättvist att kritisera direktaktions-rörelsen för att vara något den inte kan vara och inte har utgivit sig för att vara, men trots det, om vi ska kunna röra oss vidare måste vi veta vad vi saknar.

Anledningen till att denna form av arbetarklasskamp är det självklara svaret på vad vi saknar är att detta är den model av revolutionen som har överlämnats till oss de senaste hundra åren och som vi har fått utgå ifrån. Hur som helst, så hänger skuggan av arbetarrörelsens misslyckande över oss. Om detta inte är modellen för hur en revolution kan ske, vad är det då? Och ingen har något övertygande svar på den frågan.

En högljudd minoritet

Så vi har vi fastnat med frågan - vad gör vi som en radikal minoritet som vill skapa revolutionen i en ickerevolutionär tid? Som jag ser det för stunden, så har vi i huvudsak två valmöjligheter. Det första vore att erkänna att som en liten scen av radikaler så har vi relativt liten inflytande på helhetsbilden, och om och när ett uppsving i klasskampen kommer så har det troligen inte mycket med oss att göra. Därför, fram till den mytologiska dagen kommer så är det bästa vi kan göra att fortsätta med radikala aktioner, att driva en politik som skjuter saker i rätt riktning och försöka att dra med oss så mycket folk som möjligt, men i huvudsak att nöja oss med att vara en minoritet. Så tills den tidpunkten då någon form av uppsving sker i klasskampen så är det i huvudsak en defensiv brandkårspolitik. Vi kan försöka hindra att saker blir sämre, försöka att strategiskt ge oss på systemets svaga punkter där vi tror att vi kan slå till och nå någon effekt, utveckla vår teori, leva våra liv så radikalt vi kan, skapa en hållbar motkultur som kan fortsätta att göra dessa saker i det långa loppet... och förhoppningsvis en dag, så kommer händelser utanför vår kontroll leda till en allmän radikali-

jorde, har jag inte nödvändigtvis klarare ideer än någon annan om hur vi ska utveckla nya aktionsformer som passar bättre ur ett "antikapitalistiskt" perspektiv. J18 var ett ädelt försök att göra just detta, och "Ge upp aktivismen" var inte en kritik av J18 som sådan. Jag kunde verkligen inte att ha kommit på något bättre själv.

Även om texten kallas "Ge upp aktivismen", så vill jag inte föreslå att alla slutar förstöra genmanipulerade grödor, sabba innerstan och störa de rika och mäktigas möten, eller någon annan av den myriad med motståndsaktiviteter som "aktivister" engagerar sig i. Det handlade mer om det sättet vi gjorde dessa saker och vad vi tror att vi gör när vi gör dem som jag ville ifrågasätta.

Eftersom "Ge upp aktivismen" hade föga eller inget att rekommendera i form av objektiv praktisk aktivitet, fick betoningen på subjektivitet det att verka som om jag tänkte att detta problem bara finns i våra huvuden.

Att tänka på oss själva som aktivister och att vi tillhör aktivistgemenskapen är självklart inte något annat än ett igenkännande av sanningen. Det är inget patologiskt i det. Problemet som jag försökte tydliggöra var identifikationen med aktivistrollen - att vara nöjd med att vara en radikal minoritet. Jag ville ifrågasätta rollen, göra folk missnöjda med rollen även om de fortsatte vara i den. Det är bara på detta sätt som vi har en chans att komma ifrån den.

Helt klart så är vi fångade i våra specifika omständigheter. Under en ebb i klasskampen, så är revolutionärer än mer i minoritet än i något annat fall. Vi har troligen inte något annat val än att framstå som en konstig subkultur. Men vi har ett val när det gäller vår attityd till denna situation, och om vi lyckas dumpa den mentala identifikationen med rollen så kommer vi att upptäcka att det faktiskt finns utrymme att manövrera inom aktivistrollen så att vi kan försöka och bryta med aktivistpraktiken så långt det är möjligt.

Poängen är att utmana de 'subjektiva' element - vår aktivistsjälvbild - kommer åtminstone att vara ett steg mot att röra sig bortom rollen och även dess 'objektiva' element. Jag sade också i "Ge upp aktivismen", att bara med en generell stegring av klasskampen kommer aktivisten att helt lyckas att släppa sin roll, men under tiden *"för att arbeta för att eskalera kampen så kommer det bli nödvändigt att bryta med aktivistrollen till den grad det är möjligt - att konstant försöka flytta dess gränser och våra gränser och begränsningar."* Vilket precis var poängen med artikeln.

Om vi inte ens kan tänka oss bortom rollen nu, vilket hopp har vi då att komma bort från den? Vi borde åtminstone vara missnöjda med vår position som radikal minoritet och försöka att generalisera kampen och se till att den nödvändiga vändningen uppåt inträffar. Att göra sig av med aktivistmentaliteten är nödvändigt, men inte tillräckligt för att få bort rollen i praktiken.

Fram för arbetarna!

Även om "Ge upp aktivismen" försummade att rekommendera någon förändring i uppträdande utöver att säga att vi behöver en, så är det kanske nu passande att säga något om det. Hur kan vi lyfta ut "politiken" ur sitt separata fack, som en utomstående kamp som vi hänger oss till?

En stor del av kritiken mot direktaktionsrörelsen kretsar kring liknande poänger. Kapitalismen baseras på arbete, vår kamp mot den är inte baserad på arbete utan snarare motsatsen, det är något vi gör utanför de jobb vi kan ha. Vår kamp baserar sig inte på våra direkta behov (som till exempel, att gå ut i strejk för att få en högre lön), de är oförankrade och godtyckliga. Vår "aktionsdag" och så vidare har ingen koppling till någon vidare pågående kamp i samhället. Vi behandlar kapitalismen som om det var något utanför oss, och ignorerar vår egen relation till den. Dessa synpunkter återupprepas gång på gång

Aktivism är en form delvis påtvingad oss på grund av vår svaghet. Som den gemensamma aktionen mellan Reclaim the Streets och hamnarbetarna från Liverpool visade - så befinner vi oss i en tid då radikal politik ofta är en produkt av en gemensam svaghet och isolering. Om detta är fallet, så kanske det inte ens står i vår makt att bryta oss ur aktivistrollen. Det kan vara så att i en svacka för kampen, så kommer de som fortsätter arbeta för en social revolution att bli marginaliserade, och de kommer att ses som (och se sig själva som) en speciell avskild grupp av människor. Det kan vara så att det enda som kan rätta till detta är ett allmänt uppsving av kamp och att vi då inte kommer att ses som knäppskallar eller skummisar utan att vi bara konstaterar det som alla ändå tänker. Men, för att arbeta för att få kampen att växa så kommer det bli nödvändigt att bryta med aktivistrollen till den grad det är möjligt - att konstant försöka flytta våra egna gränser och begränsningar.

Historiskt så har de rörelser som kommit närmast att destabilisera, avskaffa eller att gå bortom kapitalismen inte tagit formen av aktivism. Aktivism är huvudsakligen en politisk form och en metod att agera som passar liberala reformister, som drivits bortom sina egna gränser och används för revolutionära syften. Aktivistrollen i sig själv måste vara problematisk för dem som önskar en social revolution.

Andrew X

översättning M Wåg & M Forshage

Bortom aktivismen

Många av artiklarna som publicerades i Reflections on June 18th-häftet upprepade nästan till leda att kapitalismen är en social relation och inte bara handlar om stora banker, bolag och internationella finansinstitutioner. Det var en viktig poäng värd att markera, men "Ge upp aktivismen" hade ett annat syfte.

Därför var slutsatserna som nåddes i de andra artiklarna utgångspunkten för denna artikel - om det är sant att kapitalismen är en social relation med grunden i produktionen och i förhållandet mellan klasserna, vilka implikationer hade då detta för vår aktivitet och vårt sätt att attackera den? Den grundläggande kärnan i texten och den ursprungliga iden som gav inspirationen att skriva den var "form och innehåll"-uppdelningen. Många hade kommit på att det var lite konstigt med en "aktionsdag mot kapitalismen". Den ursprungliga inspirationen bakom artikeln var att försöka plita ner vad det var som gjorde att denna ide syntes lite udda, osammanhängande och motsägelsefull.

Det såg ut som det fanns ett samband mellan å ena sidan sättet vi fortsatte med agera likt liberala aktivister drivandes kampanjer mot kapitalismen som om det var ännu en enfråga, ännu en "sak", och å andra sidan Vaneigems kritik

av vänstermilitanten, vars politik bestod av en uppsättning med plikter som utfördes för en utomstående "sak". Det stämmer att aktivisten och militanten delar detta som en gemensam faktor, men det är också allt de har gemensamt. Jag gjorde misstaget att föra över alla andra kännetecken som Vaneigem tillskrev "militanten" och påföra aktivisten även dem, fast de i stort inte passade. Som resultat blev stora delar av "Ge upp aktivismen" alldeles för grova och den blev en felaktig beskrivning av direktaktionsrörelsen. Situationisternas kännetecknande galla var kanske mer passande när de riktades mot partigångaren än en beskrivning på den sorts politik som bedrevs den 18 juni. Självuppoftandet, martyrskapet och skulden som Vaneigem såg som central för "militantens" politik är mycket svagare som kännetecken i direktaktions-politik, vilken tvärtom oftast snarare kan kritiseras för det motsatta misslyckandet i livstilism.

Som snyggt påvisades i den briljanta kritiken från den amerikanska tidningen "The bad days will end", så är den ursprungliga iden som gav upphov till artikeln och detta ihopkok av Vaneigem, ihopbundet på ett osammanhängande sätt med översättandet av kritiken mot vänstermilitanten till att gälla den liberala "aktiv-

isten" för att göra en artikel som är en klumpig blandning av det objektiva (Vilken social situation befinner vi oss i? Vilka aktionsformer är de passande att använda?) och det subjektiva (Varför känner vi oss som aktivister? Varför har vi denna mentalitet? Kan vi förändra sättet vi ser på oss själva?). Det är inte det att den subjektiva aspekten är överbetonad gentemot den objektiva, utan snarare att de verkliga problem som följer av att agera som aktivister blir betraktade som bara produkter av denna "aktivistmentalitet". "Ge upp aktivismen" kan då läsas som att den verkar vända på orsak och effekt och antyda att om vi bara överger denna mentala roll så kommer de objektiva omständigheterna också förändras:

"[Ge upp aktivismens] största svaghet är den ensidiga betoning på den 'subjektiva' sidan av aktivismen som socialt fenomen. Betoningen pekar ut en självklar slutsats implicit genom hela argumentationen: om aktivism är en mental attityd eller en 'roll' kan den förändras, precis som man ändrar åsikt, eller kastas av, som en mask eller kostym... Implikationen är tydlig: sluta att klamra er fast vid, släpp rollen, 'ge upp aktivismen', och ett betydande hinder för den önskade förändringen kommer att tas bort."

Artikeln föreslog självklart aldrig att vi bara kunde tänka oss ur problemet. Den syftade bara till att föreslå att vi kanske har förmågan att ta bort ett hinder och en illusion om vår situation som ett steg framåt mot att utmana den situationen, och från den punkten att vi kanske kunde börja att upptäcka andra mer effektiva och mer passande sätt att agera.

Det är nu klart att det slarviga knyckandet av Vaneigem för en rannsaking om vad det var som var osammanhängande och konstigt i att ha en endagsaktion mot kapitalismen var ett fel framkallat av en förhastad tillämpning av situationistiska ideer, utan att överväga hur mycket

det fanns en koppling mellan dem och den ursprungliga iden bakom texten. Rollteorin är kanske den svagaste delen av Vaneigems ideer i hans "Kritik av den Situationistiska Internationalen". Gilles Dauve går till och med så långt att han säger "Vaneigem var SI:s svagaste sida, den som visade på alla dess svagheter". Detta är kanske lite väl grovt. Men trots det, den degenerering som situationistiska ideer gick igenom efter upplösningen av SI efter 1968 tog som sin utgångspunkt de sämsta elementen av Vaneigems "radikala subjektivitet". I sina mest urvattnade exempel degenererade detta till borgerlig individualism. Att det är dessa situationistiska tankar som har varit de som lättast gått att rekuperera borde ge oss en tankeställare innan de allt för lättviktigt tas ombord.

Revolution i ditt huvud

Överbetonandet av rollteorin och sakernas subjektiva sida i "Ge upp aktivismen" har lett till att vissa misslyckats att se den ursprungliga impulsen bakom texten. Denna utgångspunkt och grundantagande var kanske inte tydlig nog, eftersom vissa verkar ha antagit att syftet med artikeln var att göra någon poäng angående individuell psykologisk hälsa. "Ge upp aktivismen" var inte tänkt att bli en artikel om eller en ursäkt för radikal terapi. Huvudsyftet med artikeln var alltid att tänka på vår kollektiva aktivitet - vad vi gör och hur vi kan göra det bättre.

Hursomhelst fanns det en poäng med "subjektivismen" i större delen av artikeln. Anledningen till att "Ge upp aktivismen" ägnade sig så mycket åt våra ideer och vår mentala självbild är inte att jag trodde att om vi ändrar de ideerna så skulle allt bli bra, utan därför att jag inte hade någonting att säga om vår aktivitet. Detta var helt klart en kritik skriven inifrån och därför också en självkritik och jag är fortfarande till hög grad involverad i "aktivistpolitik". Som jag klarg-